

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 lutego 2016 r.,
w sprawie **W. K.**
skazanej z art. 148 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 15 września 2015 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.
z dnia 28 kwietnia 2015 r.,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. M. - Kancelaria Adwokacka w K. - kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji,**
- 3. zwolnić skazaną z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt III K .../14, Sąd Okręgowy w K., rozpoznający sprawę oskarżonych W. K. i W. S., uznał oskarżoną W. K. za winną popełnienia czynów z art. 148 § 1 k.k. oraz z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to skazał ją na karę łączną 15 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. Sąd orzekł na rzecz oskarżycielki

posiłkowej P. B. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w wysokości 10.000 zł oraz zobowiązał oskarżoną do zapłaty na rzecz pokrzywdzonych D. F. spółka z o.o. w S. kwoty 600 zł oraz E. F. spółka z o.o. sp. k. w P. kwoty 426 zł.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonej W. K., zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym przyjęciu, że:

a) oskarżona W. K. działała z zamiarem ewentualnym zabójstwa pokrzywdzonego S. B. w sytuacji, gdy po stronie oskarżonej nie było żadnej motywacji do popełnienia zarzucanego czynu;

b) w dniu zdarzenia w lokalu „K.” oskarżona W. K. pokazywała świadkowi A. M. jakiś przedmiot i mówiła mu, że zaraz będzie się bić z jakimś mężczyzną w sytuacji, gdy oskarżona nie była tego dnia w barze;

c) świadek M. K. widział moment zadania pokrzywdzonemu S. B. ciosu nożem przez oskarżoną W. K. w sytuacji, gdy świadek ten był w tym czasie odwrócony;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na niesłusznym nieprzyjęciu, że:

a) pokrzywdzony S. B. w dniu zdarzenia posiadał przy sobie nóż i że nóż wypadł mu z rękawa, gdy złapał oskarżoną za łokieć oraz że oskarżona W. K. podniosła ten nóż i schowała go w swoim rękawie;

b) oskarżona W. K. zraniła pokrzywdzonego S. B. nożem w momencie, kiedy chciała go odepchnąć, gdy próbowała oddać mu nóż a ten wykonał w jej stronę gwałtowny ruch ręką, którego się wystraszyła;

III. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, mianowicie art. 7 k.p.k., polegające na dokonaniu oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności wyjaśnień oskarżonej oraz zeznań świadków P.B., M. K. i A. M. w sposób dowolny, subiektywny i wybiórczy, odbiegający od kryteriów prawidłowej oceny dowodów ujętych w tym przepisie;

IV. rażącą surowość wymierzonej oskarżonej W. K. kary 15 lat pozbawienia wolności, która przekracza stopień winy i swym wymiarem „wykracza ponad brak

motywacji oskarżonej, co w konsekwencji czyni ją zbyt uciążliwą”;

V. rażącą surowość nałożonego na oskarżoną W. K. obowiązku zadośćuczynienia w kwocie 10.000 zł na rzecz oskarżycielki posiłkowej P. B. w sytuacji, gdy oskarżona nie posiada żadnego majątku, dochodów oraz możliwości zarobkowych, co czyni nałożony obowiązek zbyt uciążliwym.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonej w pkt I aktu oskarżenia przez przyjęcie, iż wyczerpuje on znamiona czynu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 156 § 3 k.k., jak również o zmianę opisu czynu i wymierzenie oskarżonej za ten czyn kary 8 lat pozbawienia wolności; wymierzenie oskarżonej kary łącznej w wymiarze 8 lat pozbawienia wolności; nieorzekanie obowiązku zadośćuczynienia na rzecz oskarżycielki posiłkowej P.B., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.

Apelację na niekorzyść od powyższego wyroku wniósł również Prokurator Rejonowy w K. zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, a polegający na przyjęciu, iż oskarżona W. K. działała z zamiarem ewentualnym zabójstwa S. B., gdy tymczasem prawidłowa analiza faktów tj.:

- a) okoliczności poprzedzających zdarzenie, w szczególności słów oskarżonej skierowanych do S. B., iż „zrobi z nim porządek”;
- b) użycia przez oskarżoną noża sprężynowego o długości ostrza nie mniejszej niż 7 cm, gdy nóż sprężynowy jest co do zasady używany przez osoby z marginesu społecznego i przestępców;
- c) ugodzenia przez oskarżoną w ważne dla życia ludzkiego organy ciała S. B., tj. w brzuch, gdzie - jak wynika z opinii biegłego - każdy cios może prowadzić do śmierci;
- d) znaczna siła ciosu zadanego pokrzywdzonemu wyrażającą się w tym, iż ostrze noża poprzez brzuch dotarło aż do kręgosłupa ofiary tj. do „aparatu łącznotkankowego pokrywającego przednią powierzchnię kręgosłupa;
- e) tła zajścia tj. fakt, iż oskarżona działała z błahego powodu - chciała zemścić się na pokrzywdzonym za publiczne ubliżenie jej;
- f) osobowości oskarżonej, która jak wynika z:

- jej wielokrotnej karalności;
- faktu, że do zdarzenia doszło w okresie próby;
- w miejscu publicznym tj. przy najpopularniejszym miejskim targowisku w K.;
- w środku dnia;

jest osobą wysoce zdemoralizowaną oraz mającą w oczywistej pogardzie obowiązujący porządek prawny oraz chronione tym porządkiem dobra prawne, w tym życie i zdrowie innych osób;

g) okoliczności następujące po zadaniu ciosu pokrzywdzonemu, tj. nie udzielenie pomocy pokrzywdzonemu, ucieczka z miejsca zdarzenia, wyrzucenie narzędzia zbrodni, oczyszczenie odzieży ze śladów krwi, ukrywanie się przed organami wymiaru sprawiedliwości oraz przygotowania do opuszczenia kraju (ubrania spakowane w pojeździe WV Sharan);

proceedzi do wniosku, że oskarżona działała z zamiarem bezpośrednim zabójstwa S. B., tj. chciała go popełnić, co miało wpływ na treść orzeczenia;

II. rażąco niewspółmierność kary, polegającą na niepełnym uwzględnieniu stopnia społecznej szkodliwości zarzucanych W. K. czynów i okoliczności zabójstwa S. B., które to zabójstwo nastąpiło z oczywiście błędnego powodu, w miejscu publicznym oraz jej uprzedniej wielokrotnej karalności, co sprawia, że orzeczone wobec niej kara, nawet z uwzględnieniem zasad wymiaru kary za zbrodnię zabójstwa, nie spełnia celów stawianych karze, zarówno w zakresie prewencji indywidualnej jak i ogólnej.

W konkluzji skarżący Prokurator Rejonowy w K. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt II AKa .../15, Sąd Apelacyjny zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, iż na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonej W. K. na rzecz oskarżycielki posiłkowej P. B. kwotę 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację wniósł obrońca oskarżonej W. K. zarzucając rażąco obrazę przepisów prawa materialnego i procesowego, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 148 § 1 k.k., poprzez jego niesłuszne zastosowanie i art. 155 k.k., poprzez jego niesłuszne niezastosowanie, w następstwie obrazu przepisów postępowania wskazanych w pkt 2 niniejszej kasacji, w sytuacji gdy skazana W. K. nie miała zamiaru zabójstwa S. B.;
2. art. 7 k.p.k., poprzez dokonanie oceny wyjaśnień W. K. oraz zeznań świadków M. K., P. B. i A.M. w sposób dowolny, subiektywny, wybiórczy i w konsekwencji niesłuszne przyjęcie, że skazana działała z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia S. B.;
3. rażącą surowość kary 15 lat pozbawienia wolności wymierzonej W. K. za czyn zarzucany w pkt I aktu oskarżenia, co jest następstwem obrazu przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania wskazanych w pkt 1 i 2 niniejszej kasacji i w efekcie wymierzenie tej kary jako nieadekwatnej do stopnia winy skazanej i nieuwzględniającej braku motywacji po jej stronie.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 15 września 2015 r. w części dotyczącej skazanej W. K. oraz uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 28 kwietnia 2015 r. w części dotyczącej skazanej W. K. i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w K.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Apelacyjny wniósł o jej oddalenie wobec oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanej jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Uważna lektura zarzutów kasacji i ich uzasadnienia pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie one są w rzeczywistości dosłownym powtórzeniem zarzutów apelacyjnych i sprowadzają się do zanegowania przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji, aprobowanej przez Sąd odwoławczy, prawidłowej oceny zebranych dowodów i podważenia dokonanych ustaleń faktycznych, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne. Tym samym skarżący zdaje się zapominać - co *expressis verbis* wynika z treści art. 519 k.p.k. - że funkcją kontroli kasacyjnej nie jest ponowne, powielające kontrolę apelacyjną, rozpoznanie zarzutów stawianych orzeczeniu sądu pierwszej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2010 r., V KK 333/09, OSNwSK 2010/1/992). Kasacja

przysługuje bowiem jako środek zaskarżenia wyroków Sądów odwoławczych, a ewentualne stwierdzenie zasadności zarzutów nawiązujących do wad orzeczenia sądu a quo ma znaczenie wyłącznie jako racja ewentualnego stwierdzenia zasadności i uwzględnienia zarzutów odniesionych do orzeczenia sądu ad quem.

Odnosząc się do podniesionego w pkt 1 kasacji zarzutu rażącego naruszenia art. 148 § 1 k.k., na wstępie podkreślić należy, że obraza prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu w orzeczeniu, które oparte jest na trafnych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można więc mówić o obrazie prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za jego podstawę lub naruszenia przepisów procesowych (por. S. Zabłocki (w:) J. Bratoszewski, L. Gardocki, Z. Gostyński, S. Przyjemski, R.A. Stefański, S. Zabłocki - Kodeks postępowania karnego. Komentarz., Warszawa 2004, t. III, s.111).

Z uzasadnienia Sądu Okręgowego w K. wynika, że Sąd ten ustalił fakt zadania przez oskarżoną W. K. ciosu nożem w okolice brzucha pokrzywdzonego S. B., a następnie oddalenia się przez nią z miejsca zdarzenia, bez udzielenia pokrzywdzonemu pomocy. Sąd szczegółowo przy tym odniósł się do całości materiału dowodowego sprawy, wskazując, które dowody stanowiły podstawę dokonanych przezeń ustaleń, jak też okoliczności, które następnie determinowały sposób ich prawnokarnej oceny. Sąd Apelacyjny samą tą ocenę, tak jak i poprzedzające ją ustalenia faktyczne, co do sprawstwa skazanej przypisanego jej czynu w pełni zaakceptował, wykazując w uzasadnieniu swojego orzeczenia powody tej decyzji. Tymczasem obrońca skazanego ustalenia te próbuje ponownie podważyć. Kwestionując bowiem ustalenia Sądu I instancji związane ze sferą motywacyjną, w tym zamiarem charakteryzującym działanie W. K., w istocie podnosi zarzut ich błędności. Taką zaś praktykę, jako w rzeczywistości stanowiącą obejście ustawowych ograniczeń podstaw kasacji określonych w art. 523 k.p.k., należy ocenić jako niedopuszczalną.

Podobnie analiza zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go postępowania przed Sądem Apelacyjnym, pod kątem zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., nie pozwala na stwierdzenie, że w postępowaniu tym doszło do obrazy wskazanego przepisu, na co słusznie zwraca uwagę prokurator Prokuratury Apelacyjnej w odpowiedzi na

kasację. Podkreślić należy, że skuteczne podniesienie pod adresem Sądu odwoławczego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. możliwe jest, co do zasady wówczas, gdy Sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia Sądu I instancji lub też nowe ustalenia faktyczne, naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów. W omawianym przypadku Sąd odwoławczy nie poczynił odmiennych ustaleń faktycznych i zaaprobował ocenę dowodów, a w konsekwencji ustalenia faktyczne, poczynione przez sąd a quo. Wbrew twierdzeniom autora kasacji, nie można uznać za naruszenie zasady określonej w art. 7 k.p.k., akceptacji przez Sąd Apelacyjny przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów.

Zauważyć ponadto należy, że w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy nie poczynił odmiennych od Sądu I instancji ustaleń faktycznych, a przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów naruszała, zdaniem skarżącego, przepis art. 7 k.p.k., to treścią skargi kasacyjnej, w tym zakresie, winno być jednocześnie wskazanie na naruszenie przepisów art. 433 § 1 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., czego jednak we wniesionej kasacji nie podniesiono. Zgodnie zaś z przepisem art. 536 k.p.k., Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym tylko w wypadkach określonych w art. 435, 439 i 455 k.p.k., których w omawianej sprawie nie sposób się doszukać.

Na marginesie jedynie wskazać należy, że podniesiony przez skarżącego w pkt 3 zarzut niewspółmierności wymierzonej W. K. kary pozbawienia wolności, nie może stanowić podstawy kasacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2013 r., II KK 56/12, LEX nr 1288663; z dnia 29 sierpnia 2012 r., II KK 181/12, LEX nr 1220789; z dnia 26 września 2007 r., IV KK 265/07, OSNwSK 2007/1/2102).

Zasługiwał na uwzględnienie złożony przez obrońcę wniosek o zasądzenie kosztów udzielonej pomocy prawnej. Znajduje on podstawę prawną w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.), zaś wysokość zasądzonej kwoty wynika z § 17 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015

r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1801).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 535 § 3 k.p.k. orzekł, jak w postanowieniu.

eb